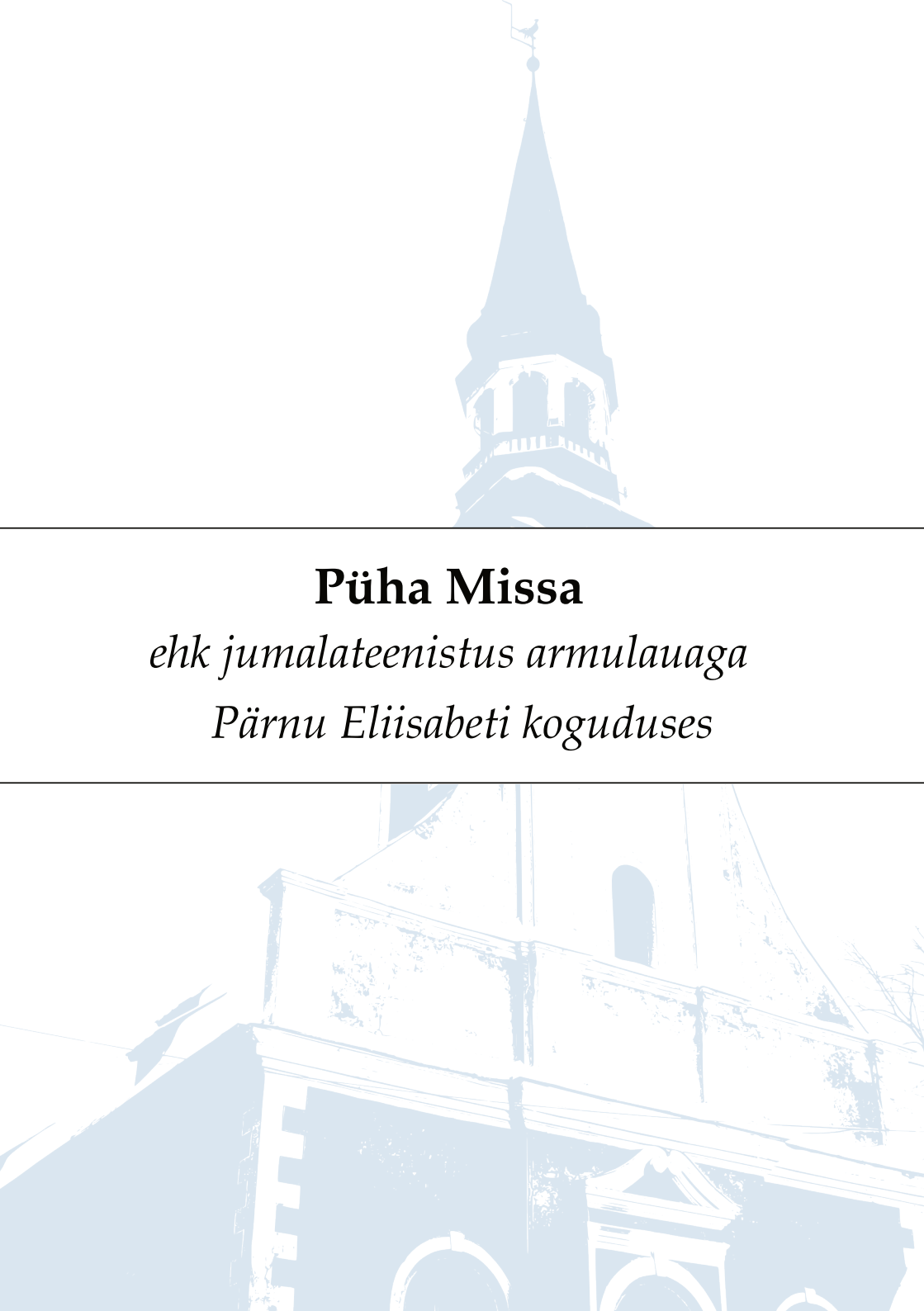

Püha Missa

ehk jumalateenistus armulauaga

Pärnu Eliisabeti koguduses

Jumalateenistus on koguduse ühine pöördumine kolmainsa Jumala poole tänu, ülistuse, tunnistuse ja palvetega ning ühine osasaamine Jumala armust tema sõnas ja sakramendis.

Jumal toidab meid oma andidega, kinnitab ja julgustab ning läkitab argipäeva, kus jätkub Jumala teenimine meie ligimesearmastuse näol.

Seda altarilt ja kantslilt meie igapäevaellu ulatuvat jumalateenistust iseloomustab kõnekalt armulauaga teenistuse traditsiooniline nimi "missa", mis tuleb samast "läkitama" sõnast nagu ka missioon ja misjon.

Ühendagu see missa meie südamed ja hääled ühises tänus ja armastuses Jumala ees, et me võiksime teda rõõmuga teenida igal päeval ja kõikjal.

Vaimuliku ehk liturgi (*L*) öeldav või lauldav tekst on siin vihikus kaldkirjas, koguduse (**K**) osad rasvases kirjas.

I SISSEJUHATUS

Alguslaul *Kogudus protsessiooni ajal seisab, seejärel istub*

Tervitus *Kogudus seisab*

L Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimel.

K Aa - men.

L Issand olgu teiega.

K Ja si - nu vai - mu - ga.

Ühispiht *Kogudus põlvitab või seisab*

Liturg lausub sissejuhatavad sõnad, seejärel palvetavad kõik koos patutunnistuse:

Kõigeväeline Jumal, halastaja Isa!

Mina, vaene patune inimene, tunnistan Sinule oma patud üles, mis ma mõtte, sõna ja teoga olen teinud ja millega mina Sinu viha ja Sinu nuhtluse ajalikult ja igavesti küll olen ära teeninud.

Aga minul on nende pärast väga kahju. Mina kahetsen neid südamest ja palun Sind Sinu isaliku halastuse ja Sinu armsa Poja Jeesuse Kristuse, meie Õnnistegija kibeda kannatamise ja surma pärast: ole Sa mulle, patusele inimesele, armuline ja halasta mu peale, anna mulle andeks kõik minu patud ja anna mulle armust Püha Vaimu väge, et ma oma elu saaksin parandada.

Või:

Mina tunnistan Sulle, püha Jumal,
et olen mõtte, sõna, teo ja tegematajätmisega
palju pattu teinud.
Mõtle minu peale oma halastuses
ja anna mulle mu patud andeks
Jeesuse Kristuse pärast.

Liturg lausub armukuulutuse või palve.

K **Aamen.**

Issand, halasta (*Kyrie*)

Kogudus põlvitab või seisab

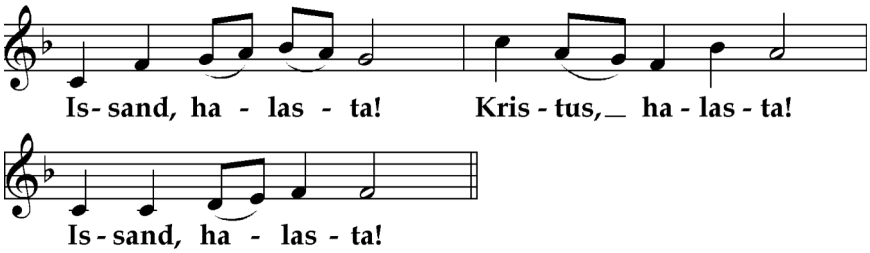

Au olgu Jumalale (*Gloria*)

Kogudus seisab

L Au olgu Jumalale kõrges!

*Järgneb ülistuslaul pühale Kolmainsusele: ‚**Me kiidame Sind**' (Laudamus; lauldakse peamiselt suurte pühade ajal), laulu „**Au, kiitus olgu igavest**" (KLPR 1) 1. salm või mõni muu kolmainsuslaul.*

Laudamus

Kogudus seisab

Koos lauldakse refrään:

Me täname Sind Sinu suure au pärast. Issand Jumal, taevane Kuningas, Jumal, kõigeväeline Isa. – *Refrään.*

Issand, ainusündinud Poeg, Jeesus Kristus; Issand Jumal, Jumala Tall, Isa Poeg, kes Sa maailma patu ära kannad, halasta meie peale, kes Sa maailma patu ära kannad, võta kuulda meie palveid, kes Sa istud Isa paremal käel, halasta meie peale. – *Refrään.*

Sest ainult Sina oled püha, ainult Sina oled Issand, ainult Sina oled kõrgeim, Jeesus Kristus, koos Püha Vaimuga, Jumala Isa kirkuses.

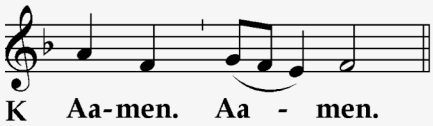

Päevapalve

Kogudus seisab

L Issand olgu teiega.

Liturg loeb või laulab päevapalve (“…igavesest ajast igavesti.”)

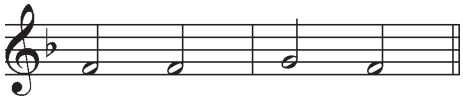

II SÕNA

Esimene piiblilugemine

Kogudus istub

Loetakse kirjakoht Vanast Testamendist (“… see on Jumala sõna.”).

K **Tänu olgu Jumalale.**

Vastus

Kogudus istub

Lauldakse psalm, mille kordussalmi laulab kogudus. Selle asemel võib olla ka koorilaul või instrumentaalmuusika.

Teine piiblilugemine

Kogudus istub

Loetakse kirjakoht Uuest Testamendist (“… see on Jumala sõna.”).

K **Tänu olgu Jumalale.**

Päevalaul

Kogudus istub

Evangeelium

Kogudus seisab

Loetakse lõik Jeesuse Kristuse evangeeliumist Matteuse, Markuse, Luuka või Johannese järgi (“… see on Issanda sõna.” või “… see on püha evangeelium.”).

Jutlus

Kogudus istub

Jutluse järel võib olla mõtisklusvaikus või muusikapala.

Usutunnistus

Kogudus seisab

Tavaliselt palvetatakse pühapäeviti järgnev Apostellik usutunnistus. Suurtel kirikupühadel loetava Nikaia-Konstantinopoli usutunnistuse teksti leiad lauluraamatu lõpust.

Mina usun Jumalasse, kõigeväelisse Isasse, taeva ja maa Loojasse.

Ja Jeesusesse Kristusesse, Tema ainsasse Pojasse, meie Issandasse, kes on saadud Pühast Vaimust, ilmale tulnud neitsi Maarjast, kannatanud Pontius Pilaatuse all, risti löödud, surnud ja maha maetud, alla läinud surmavalda, kolmandal päeval üles tõusnud surnuist, üles läinud taeva, istub Jumala, oma kõigeväelise Isa paremal käel, sealt Tema tuleb kohut mõistma elavate ja surnute üle.

Mina usun Pühasse Vaimusse, üht püha kristlikku Kirikut, pühade osadust, pattude andeksandmist, ihu ülestõusmist ja igavest elu. Aamen.

Kirikupalve

Kogudus seisab

Mälestatakse lahkunuid ja palvetatakse elavate eest. Kogudus palvetab pärast iga eestpalveosa ühiselt:

Palvete lõpul:

III ARMULAUD

Ettevalmistus

Kogudus seisab

Kogudus laulab andidelaulu (korjanduslaulu), mille ajal toimub korjandus ning seatakse altarilaud valmis armulaua pühitsemiseks.

Armulauapalve

Kogudus seisab

L Issand olgu teiega.

L Ülendage oma südamed.

L Tänage Issandat, meie Jumalat.

Järgneb kirikuaasta aja kohaselt vahetuv palve – me täname Jumalat, meenutades Tema lunastustööd Kristuses ja ühineme inglite ja kõigi pühade hulga taevase kiituslauluga (vrd Jesaja 6:3):

Püha (Sanctus)

Kogudus põlvitab või seisab

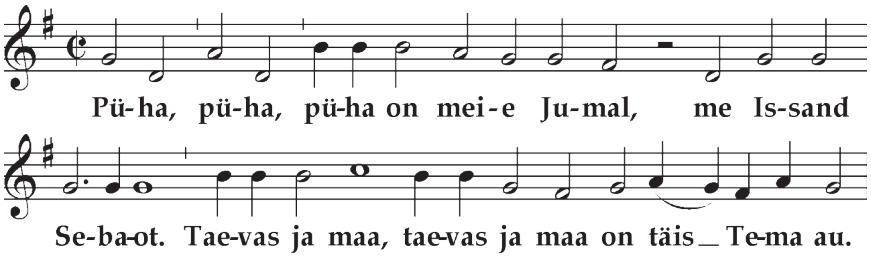

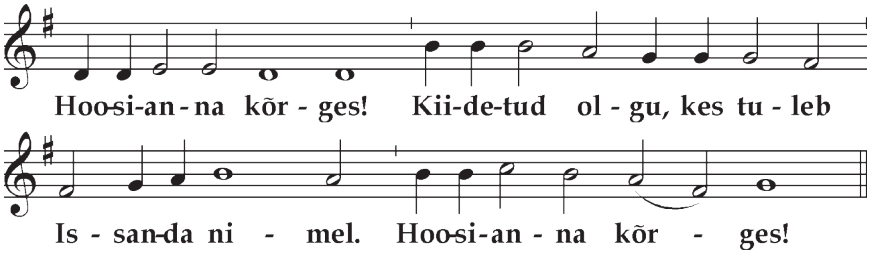

Armulauapalve jätkub, pärast seadmissõnu ütleb liturg üleskutse tunnistamisele ja ülistamisele: "See on usu saladus."

K **Issand, me kuulutame Sinu surma ja tunnistame Sinu ülestõusmist, kuni Sa tuled oma kirkuses.**

Palve lõpeb: "… Tema läbi, Temaga ja Temas olgu Sulle, Jumal, kõigeväeline Isa, kõik au ja kirkus igavesti."

K **Aa-men.**

Issanda palve

Kogudus põlvitab või seisab

Meie Isa, kes Sa oled taevas. Pühitsetud olgu Sinu nimi. Sinu riik tulgu. Sinu tahtmine sündigu nagu taevas, nõnda ka maa peal. Meie igapäevast leiba anna meile tänapäev. Ja anna meile andeks meie võlad, nagu meiegi andeks anname oma võlglastele. Ja ära saada meid kiusatusse, vaid päästa meid ära kurjast. Sest Sinu päralt on riik ja vägi ja au igavesti. Aamen.

Rahutervitus

Kogudus seisab

Liturg palvetab armulauas kohalviibiva Kristuse poole rahu pärast ("…kes Sa elad ja valitsed igavesest ajast igavesti.")

K **Aamen.**

L Issanda rahu olgu alati teiega.

K **Ja sinu vaimuga.**

Siinkohal võivad kirikulised soovida üksteisele Issanda rahu. Nõnda kinnitatakse oma kavatsust tulla armulaua juurde puhta südamega, ilma kibestumuse või lahkarvamusteta. See on meeldetuletus, et armulaud ühendab ja kinnitab meid Jumalaga ja üksteisega.

Jumala Tall (Agnus Dei)

Kogudus seisab

Armulauda seades Jeesus murdis leiva ja jagas jüngritele. Armulaualeiva murdmine tuletab meilegi meelde Kristuse ristisurma. Leiva murdmine ja jagamine väljendab aga ka seda, et Kristuses me oleme üks Jumala rahvas.

L Leib, mida me murrame, on Kristuse ihu osadus. Karikas, mida me õnnistame, on Kristuse vere osadus. Nõnda oleme meiegi üks ihu, sest me kõik saame osa ühest ja samast leivast.

Armulauaosadus

Kogudus põlvitab või seisab

L Vaata, see on Jumala Tall, kes kannab ära maailma patu. Õndsad on need, kes on kutsutud Talle söömaajale.

K Issand, ma ei ole seda väärt, et Sa tuled mu juurde, ütle vaid üksainus sõna, siis saab minu hing terveks.

Armulaualised tulevad altari juurde. Armulauda saavad vastu võtta ristitud ja konfirmeeritud kristlased, kes usuvad, et saavad armulaual osa Kristuse tõelisest ihust ning verest. Lapsi ning konfirmeerimata noori ja täiskasvanuid vaimulik õnnistab.

Palve pärast armulauda

Kogudus seisab

L Tänage Issandat, sest tema on hea.

Järgneb palve, mille lõpul kogudus sellega ühineb, lauldes:

Õnnistamine

Kogudus seisab

L Issand õnnistagu sind ja hoidku sind! Issand lasku oma pale paista sinu üle ja olgu sulle armuline! Issand tõstku oma pale sinu üle ja andku sulle rahu!

Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimel.

Lõpulaul

Kogudus istub või seisab

Läkitamine

Kogudus seisab

Öeldakse kirikuteated.

L Minge Jumala rahus!

K Tänu olgu Jumalale.

Issand, ühenda ennast minuga, nõnda kui Sa oled ütelnud, ja vii oma hea töö minu sees lõpule! Jää minu juurde, et mina oleksin Sinu ligi! Aamen.

Rootsi palveraamatu järgi (1697)

* * *

Me täname Sind, püha Isa, Sinu nime eest, mida Sa lased meie südametes elada, ning tarkuse ja usu ning surematuse eest, mis Sa Jeesuse Kristuse, oma sulase, läbi meile oled teada andnud. Au olgu Sulle igavesti!

Kõigeväeline Issand, Sina oled kõik loonud oma nime pärast; Sina annad inimestele süüa ja juua, et me Sind tänaksime. Aga meile Sa andsid vaimuliku roa ja joogi ning igavese elu oma sulase läbi. Kõige enam täname Sind selle eest, et Sa oled vägev. Au olgu Sulle igavesti!

Mõtle, Issand, oma kirikule, päästa ta kõigest kurjast ja tee ta täiuslikuks oma armastuses. Pühitse teda ja kogu ta liikmed kõige nelja ilmakaare poolt kokku oma riiki, mis Sa oled temale valmistanud, sest Sinu on vägi ja au igavesti. Aamen.

Kaheteistkümne apostli õpetusest (esimese sajandi lõpust)